

Уил едва чуваше думите от ударите на собственото си сърце. Беше уплашен, повече, отколкото когато бяха навън. Равинът бе открил истината. Нещо в портфейла на Уил го беше издало, вероятно някоя разписка от плащане с кредитна карта или отдавна забравената клубна карта. Един Господ знаеше какви мъчения го очакваха сега.

- Жена си ли сте дошли да търсите?

- Да.

Уил долови умората в гласа си. И страха.

- Разбирам ви и на ваше място бих направил същото. Сигурен съм, че Моше Менахем и Цви Йехуда ще се съгласят. Задължение на всеки мъж е да защитава съпругата си. Това е смисълът на брачното обричане. Боя се обаче, че в този случай правилата не важат. Не мога да ви оставя да обикаляте да търсите жена си тук, колкото и героична да е постъпката ви. Просто не мога да го допусна.

- Значи признавате, че я държите тук, така ли?

- Не признавам нищо. И нищо не отричам. Не това е целта на онова, което ви казвам, господин Монро. Уил. Опитвам се да ви обясня, че обичайните правила не важат в този случай.

- Какви обичайни правила? Какъв случай?

- Искане ми се да можех да ви кажа повече, Уил, наистина. Но не мога. Уил не знаеше дали заради мъченията от последните няколко... какво? Часа? Минути?... или просто защото се радваше, че най-после е свършило, но му се стори, че долавя нова нотка в гласа на равина. Все

пак Уил имаше самочувствието, че умее да преценява хората. Стори му се, че долавя искрено съчувствие в гласа на евреина. Реши да действа по това предчувствие.

- Все пак имам право да знам нещо. Кажете ми, в безопасност ли е жена ми? Добре ли е?

Не смееше да попита онова, което наистина искаше - дали е *жива*.

Боеше се колкото от отговора, толкова и от собствената си реакция.

Страхуваше се, че гласът ще му изневери, че ще издаде слабост, която досега е успял да скрие.

- Уместен въпрос, Уил. Да, в безопасност е и нищо няма да й се случи, стига някой - и под "някой" имам предвид главно вас - да не направи нещо неразумно или глупаво. Под "неразумно и глупаво" имам предвид да не се замесват властите. Това ще развали всичко и тогава не мога да гарантирам ничия безопасност.

- Не разбирам какво искате от жена ми. Какво ви е направила? Защо не я освободите?

Не искаше да го прави, но устата му сама беше взела решение - той се молеше.

- Нищо не е направила нито на нас, нито на някой друг, но не можем да я пуснем. Съжалявам, че не мога да ви кажа повече. Представям си какво ви е.

Това беше грешката на равина, точно това последно изречение.

Кръвта на Уил кипна, нахлу в главата му, вените на врата му изпъкнаха.

- Не, НЕ МОЖЕТЕ да си представите какво ми е! Никой не е отвлякъл вашата жена! Никой не ви е влачил по тъмни коридори, слагал превръзки на очите, давил в студена вода и заплашвал, че ще убие най-близките ви хора! Затова не ми говорете, че можете да си представите каквото и да било. НИЩО не можете да си представите! Цви Йехуда и Моше Менахем едва се сдържаха да не отскочат назад, стреснати от това избухване не по-малко от самия Уил. Гневът му назряваше от самото му идване в Краун Хайтс, дори още преди това - откакто получи писмото “Жена ти е при нас”.

- Казахте, че е време да си поговорим като мъже. Затова направо ви питам. Какво означава всичко това?

- Не мога да ви кажа. - Гласът на равина бе по-мек от преди, почти смирен. - Но е много по-важно, отколкото можете да си представите.

- Това е смешно. Бет е психиатър. Лекува деца, които не искат да говорят, и момичета с анорексия. В какво толкова важно може да е замесена? Лъжете!

- Казвам ви истината, Уил. Съдбата на жена ви зависи от нещо много по-голямо от вас, нея или мен. В известен смисъл зависи от една древна легенда, която никой не си е представял, че ще доведе до такива последствия. Никой не е очаквал да стане така. Няма план за

действие. В свещените ни текстове няма съвет, който да следваме, или поне досега не сме намерили такъв. И повярвайте ми, ние търсим усилено.

Уил не разбираше какво говори този човек. За пръв път се запита дали евреинът е луд. Нима не стана свидетел на това безумие само преди няколко часа, на масовото преклонение пред равина, почитан като месия. Възможно ли бе да е попаднал сред луди и този човек, техният водач, да е най-превъртял от всички?

- Искате ли да ви кажа повече, господин Монро, но залозите са твърде високи. Трябва да оправим нещата и нямаме много време. Какъв ден е днес? Шабат т-шува? Имаме само четири дни. Затова не мога да поемам рискове.

- Какво искате да кажете със “залозите са твърде високи”?

- Мисля, че няма полза да ви казвам повече, Уил. Най-малкото защото се съмнявам, че ще ми повярвате.

- Е, да, не е много вероятно да се доверя на човека, който едва не ме уби.

- Разбирам. Един ден обаче, предполагам съвсем скоро, ще разберете защо постъпихме така. Всичко ще ви се изясни. Така става в живота. Казах ви истината. Боях се, че сте федерален агент, а когато се уверих, че не сте, се уплаших, че сте нещо много по-лошо.

- Защо толкова се страхувате от полицията? И от какво друго се боите? Какво става тук?

- Разбирам защо сте журналист, Уил. Обичате да задавате въпроси! Сигурно ще се справите добре и в нашата работа. Точно до това се свежда и изучаването на Талмуда, до задаване на въпроси. Но мисля, че достатъчно си побъбрихме за тази вечер. Време е да се сбогуваме.

- Това ли беше? Така ли ще остане? Няма ли да ми кажете какво става?

- Не, не мога да поема този риск. Ще ви кажа някои неща, запомнете ги добре. По-късно можете да си ги запишете. Първо, това, което става, е по-важно от живота на всеки един от нас. Всичко, в което вярваме, всичко, в което вие вярвате, е заложено на карта. Дори самият живот. Опасността никога не е била толкова голяма.

Второ, жена ви ще е в безопасност, освен ако не застрашите живота ѝ с немислени действия. Съветвам ви да не правите нищо такова, не само заради себе си, а и заради всички нас. Всички. Затова, макар че я обичате и искате да я спасите, умолявам ви да ми повярвате, че най-доброто, което можете да направите за нея като любящ съпруг, е да на се месите. Стойте настрана. Ако се забъркате в това, не мога да дам гаранции нито за нея, нито за вас, нито за никого от нас.

И трето, не очаквам, че ще ме разберете. Замесихте се в тази каша по чиста случайност. Може би не е случайност, а серия от стъпки, които само Творецът разбира. Но това е най-трудното. Моля ви да повярвате в неща, които са ви непонятни, и да ми се доверите. Не знам дали сте вярващ, Уил, но на това се основава вярата. Ние трябва да вярваме в

Господ, дори да нямаме ни най-малка представа какъв е замисълът му за Вселената. Трябва да се подчиняваме на закони, в които не виждаме логика, само защото вярваме. Не всеки е способен на това, Уил. За да си вярваш, трябва да си силен. Но точно това очаквам от вас: сила да повярвате, че аз и другите хора, които виждате тук, се ръководим само от стремежа да направим нещо добро. Тук на карта са заложени човешки животи, Уил, и всичко е позволено - пикуах нефеш. Сега трябва да ви оставя. Моше Менахем ще ви върне нещата. Късмет, Уил. Пазете се и, дай Боже, всичко ще се оправи. Спорен шабат.

Уил си представи как равинът става и тръгва към вратата. В този момент влезе още някой; направо нахълта, ако се съди по шума. Явно показва нещо на равина; последва размяна на реплики. Новодошлият говореше задъхано, опитваше се да шепне, но от възбуда се чуваше по-силно. Нямаше нужда да се старее; дори при тази сила на говорене Уил установи, че не е на английски. Звучеше като немски, с много "х"-та и "ш"-та. Идиш.

След малко млъкнаха и равинът излезе. Рижавият, Моше Менахем, застана пред него. Подаде му чантата, погледна го виновно и измънка: - Моля за извинение... за онова.

Той вдигна очи. Пред него се изпречи друго лице; Уил предположи, че е човекът, който за кратко бе спорил с равина преди няколко минути. Лицето му бе кръгло и пълно, с дебели устни и

катраненочерна брада. Нисък и набит, с кръгла глава и изпъкнало шкембе - приличаше на съживена осмица. Доколкото можеше да прецени Уил, беше около трийсетте.

- Елате, ще ви изпратя.

Спряха на улицата пред синагогата. През вратата все още влизаха и излизаха хора. Уил погледна часовника си. Беше 22:15. Имаше чувството, че е станало три часа.

- Моля пак да ни извините за случилото се.

“Да, да - помисли си Уил. - Запази си разкаянието за съдията, когато ви изпраща на съд за незаконно задържане, опит за убийството и всичко гадости, които ми причинихте.”

- Вместо да се извинявате, можехте да ми обясните какво става.

- Не мога да ви кажа, но мога да ви посъветвам нещо. - Дебеличкият евреин се огледа, сякаш да се увери, че не ги гледат. - Казвам се Йосиф Ицхак. Работата ми е да разпространявам словото на великия равин по света. Знам какво работите и ето какво ще ви посъветвам. - Зашепна съзаклятнически. - Ако искате да разберете какво става, погледнете работата си, проверете в офиса на “Ню Йорк Таймс”.

- Не разбирам.

- Ще разберете. Трябва да се замислите за работата си. Хайде, вървете. Йосиф Ицхак изглеждаше нервен.

- Помнете какво ви казах. *Погледнете работата си.*